

Çizginin ucunda duran sanatçı

Türkiye'deki sanat ortamının en üretken isimlerinden biri olan Mehmet Gülerüz'ün yakın dönem yapıtlarından oluşan "Çizginin Ucunda" sergisi Ankara'nın yeni sanat galerilerinden m1886'da izleyiciyle buluşuyor.

BORA GÜRDAŞ
eurotrash@gmail.com

TÜRKİYE'DE 1960'lı yıllar, 27 Mayıs askeri müdahalesi, 1961 Anayasası'nın getirdiği açılımlar, siyasal alandaki değişimler ile gerek toplumsal yapıda gerek ekonomik ve kültürel alanda birçok değişimi beraberinde taşıdı. Bu değişimlerin etkisi dönemin edebiyat, sinema, müzik ve plastik sanatları üzerinde de hissedildi, pek çok disiplinden aykırı, muhalif sesler yükseldi. Bu sürecin sanat eğitimine en net yansımaları ise yeni anlatım yolları arayan genç sanatçıların /sanat öğrencilerinin bağimsız çıkışlarında görüldü.

FIGÜRÜ DEFORME ETMEK

1960'larda akademik eğitimin salt nesne düzeyine indirgediği figür anlayışına karşı çıkan bir grup genç sanatçı, figüratif anlatımlarda yeni çıkış yolları aradı. Bu gençler, akademinin kübist eğilimlerinden ve saf soyut resimden büyük ölçüde uzak durdu, figüratif anlatımı yaşadığı günün gerçeklerine ve koşullarına uyarlayan bir anlatımı benimsedi. Deforme ettiği figürler aracılığıyla dönemin psikolojik ve toplumsal haritalarını çizen, biçim ve içerik yönünden bu coğrafyada belki de ilk kez 'grotesk' kavramını yapıtlarında görselleştiren sanatçılardan olan Mehmet Gülerüz, üslupsal/bireysel zaferini kazanarak Akademi'den mezun olan kuşağın ilk akla gelen isimlerinden.

1960'ların ortalarından itibaren figürü deforme ederek yeni bir anlayışla ele alan Mehmet Gülerüz, kentli - burjuva kesimin duyarsızlığını, siyasal çıkarıcılığı, zaman-mekân algısını bulanıklaştırdığı teatral bir düzlemde gösteriyor. 1968 tarihli "Çadır Tiyatrosu" adlı resmindeki teatral

jest ve mekân kurgusunun, m1886'da açılan "Çizginin Ucunda" adlı sergisinde görülecek olan eserlerinde de farklı temalar üzerinden devam ettiği görülüyor. Tiyatro, sanatçının telaffuz ederken gözlerini ışıldatan büyük tutkularından.

1970'lerde daha soyut mekânsal kurgularda, hayvanlar, duygu durumları, toplumsal/sınıfsal katmanları görselleştiren eserlere imza atar sanatçı. 1980'ler süresince resimlerinin iç enerjisi şiddetlenerek artar, fırça vuruşlarına da yansımıştır bu durum. Ancak içerik olarak daha sembolik, örtük anlatımlara yönelmiştir. Bu süreçte belli başlı toplumsal aktörleri/figüranları denizde ya da karada, tanımlanabilir mekânlarda ele almaya başlamıştır.

Gülerüz'ün tüm dönemlerine hâkim olan bir 'voyeur' - gözlemci- olarak sanatçı kimliği de bu süreçte olgunlaşır. Sanatçının ister resim, ister düzenleme olsun tüm çalışmalarında izleyicinin yüzleştirdiği, 'mahrem' fakat aynı zamanda toplumun farklı katmanlarının ruhuna ayna tutan anlardır. 2000'ler süresince figürler giderek saydamlaşır, renk paleti minimale iner, çatışan renkler yerine ele alınan durumların 'kasvet'i ya da 'uçuculuğu'na göre değişen ara tonlara ağırlık verir sanatçı. Dolayısıyla deseninin daha rahat takip edilebildiği 1960'lardaki üretimleriyle döngüsel bir bağ kurulmuş olur.

ZABIT KATİBİ

Sergi, sanatçının 'çizgisinin ucunda'ki figürlerin izini sürebileceğimiz 2005 sonrası desenleri, yağlıboyalı, "Can Yücel" desen-videosu ve 'yarış arabası'ndaki için de bulunduran mütevazı ancak Gülerüz'ün genel çizgisini yansıtan bir seçkiyle karşımıza çıkıyor. 1980-85 yılları arasında New York'ta bulunan sanatçı, burada desen yapmaya ağırlık vermiş, binlercesine imza atmıştı. Günümüze uzanan süreçte

Mehmet Gülerüz'ün sergide yer alan deseni (üstte) ve yarış arabası (altta).

Mehmet Gülerüz, kentli - burjuva kesimin duyarsızlığını, siyasal çıkarıcılığını, zaman-mekân algısını bulanıklaştırdığı teatral bir düzlemde gösteriyor.

de sanatçının bu yoğun üretimine hız kesmeden devam ettiği bu sergide yer alan 1999-2005 yılları arasında desenlediği "Italian Journal"leri, el yapımı kağıt üzerine renkli ekolin ve marker kalemle yaptığı desenlerinden anlaşılıyor. Gülerüz'ün bu üretimlerinde eşsiz ton yine grotesk kurgular üzerinde şekilleniyor, iktidar aygıtları ve toplumsal yozlaşmayı simgeleyen figürler, hayvanlar, neredeyse yerçekimsiz mekân algılarında yüzeye yansıyor. Kendi ifadesiyle bir 'zabit katibi' rolü üstlenen sanatçının içinde yaşadığı kültürün, ülkenin sosyal yapısının ve zamanının kaydını tutan yapıtları, bu sergi vesilesiyle bir kez daha izleyiciyle buluşuyor.

m1886 / Bitiş tarihi: 30 Kasım 2012
(0312) 286 00 74